

Česká národní banka

ODŮVODNĚNÍ

vyhlášky o výkonu činnosti platebních institucí, institucí elektronických peněz, poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu a vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu

I. OBECNÁ ČÁST

A) Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (malá RIA)

1. DŮVOD PŘEDLOŽENÍ

Předkládaný návrh vyhlášky o výkonu činnosti platebních institucí, institucí elektronických peněz, poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu a vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu (dále jen „návrh vyhlášky“), provádí vybraná ustanovení novelizovaného zákona č. 284/2009 Sb. ze dne 22. července 2009 o platebním styku (dále jen „zákon o platebním styku“).

Návrh vyhlášky navazuje na návrh zákona č. .../2011 Sb., kterým se mění zákon o platebním styku a některé další zákony (dále jen „návrh zákona“). Návrh vyhlášky a návrh zákona transponují předpisy Evropské unie.

Návrh vyhlášky je transpozicí vybraných ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnic 2005/60/ES a 2006/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES (dále jen „směrnice 2009/110/ES“) a dále již dříve implementované směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES. Směrnice 2009/110/ES vstoupila v platnost dne 30. října 2009. Lhůta pro její transpozici končí členským státům dne 30. dubna 2011.

Doposud platná vyhláška č. 374/2009 Sb. ze dne 23. října 2009, o výkonu činnosti platebních institucí, institucí elektronických peněz, poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu a vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu (dále jen „vyhláška č. 374/2009 Sb.“), která zapracovávala příslušné předpisy Evropské unie¹, bude zrušena.

1.1 Název

Vyhláška o výkonu činnosti platebních institucí, institucí elektronických peněz, poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu a vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu.

¹ Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/46/ES ze dne 18. září 2000 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES.

1.2 Identifikace problému, cílů, kterých má být dosaženo, a rizik spojených s nečinností

Návrh vyhlášky je vypracován v návaznosti na návrh zákona. Návrh zákona mění zákon o platebním styku. Zákon o platebním styku obsahuje zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu Českou národní bankou. Vybraná ustanovení byla doposud provedena vyhláškou č. 374/2009 Sb. Zákon o platebním styku a vyhláška č. 374/2009 Sb. jsou transpozicí směrnic Evropského parlamentu a Rady. Návrh zákona vypracovaný Ministerstvem financí České republiky a předkládaný návrh vyhlášky České národní banky reagují na nově přijaté směrnice měnící některé ze směrnic dříve transponovaných zákonem o platebním styku a vyhláškou č. 374/2009 Sb. Doposud platná vyhláška č. 374/2009 Sb. je nahrazována návrhem vyhlášky.

Návrh zákona transponuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/44/ES ze dne 6. května 2009, kterou se mění směrnice 98/26/ES o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry a směrnice 2002/47/ES o dohodách o finančním zajištění, pokud jde o pohledávky z úvěru, v rozsahu změn provedených ve směrnici 98/26/ES (dále jen „směrnice 2009/44/ES“) a směrnicí 2009/110/ES. Směrnicí 2009/110/ES byla zrušena směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/46/ES ze dne 18. září 2000 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, která doposud upravovala pravidla činnosti institucí elektronických peněz.

Směrnice 2009/44/ES není relevantní pro návrh vyhlášky. Žádná z ustanovení zákona o platebním styku, která jsou transpozicí směrnice 2009/44/ES, vyhláška č. 374/2009 Sb. neprovádí. K návrhu vyhlášky bylo přistoupeno zejména proto, aby byla zapracována ta ustanovení směrnice 2009/110/ES, která z důvodu jejich technické povahy a rozsahu nejsou stanovena zákonem o platebním styku resp. návrhem zákona.

Ministerstvem financí České republiky vypracovaný návrh zákona projednala vláda na svém zasedání dne 3. listopadu 2010.

Návrh vyhlášky nahrazuje vyhlášku č. 374/2009 Sb. provádějící zákon o platebním styku. Návrh vyhlášky především reaguje a navazuje na změny zaváděné směrnicí 2009/110/ES resp. návrhem zákona. Současně však upřesňuje některá ustanovení dosud platné vyhlášky č. 374/2009 Sb., aniž by byla dotčena návrhem zákona. Úpravy jsou reakcí na praktické zkušenosti dohledových sekcí České národní banky. Smyslem těchto úprav je zpřesnění textu a předejití případným výkladovým a aplikačním obtížím. Nicméně řada ustanovení vyhlášky č. 374/2009 Sb. byla do návrhu vyhlášky převzata beze změny. V souhrnu návrh vyhlášky provádí tato ustanovení novelizovaného zákona o platebním styku: § 9 odst. 3, § 11 odst. 2, § 17 odst. 4, § 18 odst. 6, § 20 odst. 4, § 23 odst. 3, § 26 odst. 4, § 29 odst. 2, § 37 odst. 3, § 39 odst. 2, § 47 odst. 3, § 48 odst. 4, § 52a odst. 5, § 52b odst. 4, § 52c odst. 6, § 52e odst. 4, § 52h odst. 4, § 52j odst. 4, § 52m odst. 2, § 54 odst. 3, § 56 odst. 2.

Návrh vyhlášky zohlednil skutečnost, že návrh zákona resp. směrnice 2009/110/ES klade na instituce elektronických peněz poskytující platební služby netýkající se elektronických peněz požadavky obdobné požadavkům na platební instituce. Výsledkem je tam, kde to bylo možné, společná úprava požadavků pro obě kategorie osob, jejichž charakter to umožňoval, např. u požadavků na oznámení úmyslu vykonávat činnost v hostitelském členském státě, oznámení

úmyslu vykonávat některé činnosti prostřednictvím jiné osoby a oznámení úmyslu poskytovat platební služby prostřednictvím obchodního zástupce.

K významné změně dochází u nabývání a zvyšování kvalifikované účasti na instituci elektronických peněz. Zatímco doposud osoba nebo osoby jednající ve shodě byly před tím, než nabyly nebo zvýšily kvalifikovanou účast na instituci elektronických peněz nebo jí ovládnout, povinny předložit České národní bance žádost o souhlas, nově v souladu se zákonem resp. směrnicí 2009/110/ES se požaduje, aby osoba nebo osoby jednající ve shodě svůj záměr předem České národní bance oznámily. Rozsah a obsah skutečností, které budou oznamovány České národní bance, budou kromě drobných úprav prakticky shodné s doposud vyžadovanými údaji předkládanými České národní bance. Důvodem je skutečnost, že České národní bance je nadále zachováno právo vyslovit nesouhlas, pokud zjistí na základě předložených údajů uvedených v oznámení, že osoba nebo osoby jednající ve shodě nejsou důvěryhodné nebo způsobilé z hlediska potřeby zajistit řádné a obezřetné vedení instituce elektronických peněz. Vzory tiskopisů oznámení a obsah jejich příloh však musely být v návaznosti na provedenou změnu přepracovány.

Návrh vyhlášky na rozdíl od vyhlášky č. 374/2009 Sb. obsahuje vzor tiskopisu, na němž se předkládá oznámení záměru snížit nebo pozbýt kvalifikovanou účast na instituci elektronických peněz nebo záměru přestat ovládat instituci elektronických peněz. Tato změna vychází z novely zákona o platebním styku, která oproti platnému znění zákona o platebním styku obsahuje kromě povinnosti oznámit záměr snížit nebo pozbýt kvalifikovanou účast na instituci elektronických peněz nebo záměr přestat ovládat instituci elektronických peněz navíc zmocnění pro Českou národní banku k vydání prováděcího právního předpisu, jehož obsahem jsou vzory tiskopisu oznámení a obsah jejich příloh týkajících se oznámení o změnách údajů oproti původní žádosti.

V souvislosti s rozšířením činnosti instituce elektronických peněz se jako součást žádosti o povolení působit jako instituce elektronických peněz požaduje předložení návrhu vnitřních předpisů upravujících zabezpečení peněžních prostředků, proti jejichž přijetí byly vydány elektronické peníze, a svěřených za účelem provedení platební transakce.

Návrh vyhlášky rovněž zapracovává požadavek oznámit každou změnu údajů uvedených v žádosti o povolení k činnosti nebo v žádosti o zápis do registru. Uvedený požadavek je zohledněn rovněž v předmětných přílohách (vzorech tiskopisů) návrhu vyhlášky.

Oproti úpravě ve vyhlášce č. 374/2009 Sb. se podstatně mění způsob výpočtu kapitálových požadavků resp. kapitálové přiměřenosti instituce elektronických peněz. Nová úprava kapitálové přiměřenosti zohledňuje skutečnost, že instituce elektronických peněz může podle nové právní úpravy poskytovat platební služby. Výše kapitálu, kterou bude instituce elektronických peněz průběžně udržovat, musí pokrývat veškeré činnosti, ke kterým je instituce elektronických peněz oprávněna na základě povolení k činnosti instituce elektronických peněz. Tedy nově i činnosti, které dle dřívější právní úpravy instituce elektronických peněz provádět nemohla, tj. poskytování platebních služeb a činnosti související. Instituce elektronických peněz musí vypočítat kapitálové požadavky samostatně pro oblast elektronických peněz a samostatně pro poskytování platebních služeb nesouvisejících s elektronickými penězi. Samostatné výpočty za uvedené oblasti činností mají své opodstatnění. Při výpočtu kapitálového požadavku za oblast poskytování platebních služeb nesouvisejících s elektronickými penězi by instituce elektronických peněz logicky měla postupovat stejně jako platební instituce. Stanovení kapitálového požadavku ke krytí

rizik spojených s vydáváním elektronických peněz se zjednodušuje. Směrnice 2009/110/ES oproti dřívější úpravě (oproti zrušené směrnici 200/46/ES) usnadňuje jeho stanovení tím, že již nevyžaduje výpočet dvou výsledků dvěma různými způsoby a následné určení hodnoty vyšší z těchto dvou čísel. Nově je stanoven pouze jediný způsob výpočtu (2 % z průměru elektronických peněz v oběhu).

Obdobně jako poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu budou vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu oprávněni na základě zápisu do registru vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu k poskytování platebních služeb. Budou-li platební služby, které se netýkají elektronických peněz, poskytovat, platí pro něho stejné limity jako pro poskytovatele platebních služeb malého rozsahu.

Návrhem zákona resp. směrnicí 2009/110/ES byla zrušena informační povinnost institucí elektronických peněz vůči veřejnosti, a proto návrh vyhlášky neobsahuje ustanovení týkající se rozsahu ani způsobu uveřejňování informací.

V návrhu vyhlášky je upřesněna a sjednocena terminologie. Cílem úprav je konzistentní používání terminologie jak v rámci návrhu vyhlášky samotného, tak i ve všech předpisech, které upravují obdobné požadavky, jako např. vyhláška č. 123/2007 Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry (dále jen „vyhláška č. 123/2007 Sb.“) u požadavků na kapitál nebo vyhláška č. 233/2009 Sb., o žádostech, schvalování osob a způsobu prokazování odborné způsobilosti, důvěryhodnosti a zkušenosti osob a o minimální výši finančních zdrojů poskytovaných pobočce zahraniční banky v otázkách důvěryhodnosti nebo u řídicího a kontrolního systému apod.

2. NÁVRH VARIANT ŘEŠENÍ

Transpozice směrnice 2009/110/ES má dopady na vyhlášku č. 374/2009 Sb. Vyhláška č. 374/2009 Sb. byla vydána na základě zmocňovacích ustanovení v primární legislativě, tj. v zákoně o platebním styku. Vyhláškou č. 374/2009 Sb. jsou upraveny požadavky, které vzhledem k rozsahu, podrobnosti a technickému charakteru nebyly upraveny přímo v zákoně. Směrnice 2009/110/ES řadu těchto požadavků mění.

2.1 Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“

1) Varianta nulová.

Tzv. „nulová varianta“ (tj. nečinnost) není proveditelná, a to z těchto důvodů:

- a) Neprovedení transpozice směrnice přijaté v Evropské unii do národního právního řádu s sebou nese své důsledky. Členský stát se vystavuje postihům ze strany Evropské unie. Směrnice 2009/110/ES nepředstavuje nepříznivé důsledky pro trh v České republice v rámci jednotného evropského trhu. Výhody transpozice směrnice proto převáží nad nevýhodami jejího nezohlednění v národním právním řádu.
- b) Zákon o platebním styku, který vyhláška č. 374/2009 Sb. provádí, doznává změn v důsledku transpozice směrnic Evropské unie. Zákon obsahuje zmocňovací ustanovení pro vydání vyhlášky Českou národní bankou. V souvislosti s transpozicí směrnice 2009/110/ES se zákon mění i v těch ustanoveních, na něž navazují ustanovení vyhlášky č. 374/2009 Sb. Pokud by se v příslušných ustanoveních vyhlášky č. 374/2009 Sb. neodrazily změny provedené v zákoně, nedošlo by k úplné transpozici změn vyplývajících ze směrnice 2009/11/ES, nebyl by naplněn účel právní úpravy a byla by podkopána důvěra v právní řád, právní jistota.

- c) Regulatorní řešení je i z pohledu samotných tržních účastníků řešením prospěšným a efektivním. Úprava reaguje na vývoj na trhu. Nová pravidla umožňují institucím elektronických peněz provádět činnosti, které doposud provádět nesměly. Současně je však kladen důraz na obezřetnostní principy. Regulatorní řešení je tedy motivováno snahou nastavit spravedlivá pravidla pro tržní účastníky, která by nebránila rozvoji trhu se službami, a současně chránila konečného spotřebitele resp. uživatele služeb institucí elektronických peněz. Regulatorní úprava se rovněž vyznačuje snahou brát zřetel na možný budoucí vývoj regulované oblasti a na rozvoj služeb a elektronických komunikací. Dochází ke zjednodušení procesních pravidel tak, aby nebyl tlumen rozvoj podnikání, nebo aby tato pravidla nebránila vstupu nových subjektů na trh, či nebyla neopodstatněnou zátěží pro tržní účastníky. Regulace by však současně měla zajistit efektivní průběžný dohled nad institucemi elektronických peněz a nad platebními institucemi.

Nulová varianta proto není vhodným řešením.

2) *Novela vyhlášky č. 374/2009 Sb.*

S ohledem na to, že je třeba transponovat nové předpisy Evropské unie, je regulatorní řešení nezbytné. Vyhlášku (v tomto případě vyhlášku č. 374/2009 Sb.) může měnit jen předpis stejné právní síly, tedy vyhláška. Novela vyhlášky č. 374/2009 Sb. nebyla shledána jako efektivní řešení. Bylo zjištěno, že přibližně ve čtvrtině až třetině všech ustanovení vyhlášky č. 374/2009 Sb. je potřeba přistoupit k úpravám, často rozsáhlým, doplnění nebo přinejmenším upřesnění. Krom transpozice ustanovení směrnice 2009/110/ES (přibližně 60 % všech úprav), která nejsou stanovena zákonem z důvodu jejich technické povahy či rozsahu, a musejí být stanovena prováděcím právním předpisem, bylo potřeba přistoupit rovněž k těmto dalším úpravám (přibližně 40 % všech úprav):

- a) Zpřesněním textu, aby se předešlo výkladovým a aplikačním obtížím.
- b) Terminologickým úpravám stávajících požadavků, které nejsou předmětem transpozice, aby bylo zajištěno konzistentní používání terminologie.

Současně bylo nutné provést zásahy ve všech přílohách vyhlášky č. 374/2009 Sb., a proto musely být všechny přílohy nahrazeny novými.

Ukázalo se, že novela vyhlášky č. 374/2009 Sb. by představovala přibližně sto novelizačních bodů a náhradu všech příloh. Novelizace při potřebném objemu změn tak přestává být přehledná a účelná. Novela by byla daleko rozsáhlejší než upravené úplné znění vyhlášky č. 374/2009 Sb. samotné, tj. návrh nové vyhlášky. Přistoupit k novelizaci vyhlášky by bylo tudíž neefektivní, nákladné, zbytečně zatěžující účastníky legislativního procesu. Novela vyhlášky č. 374/2009 Sb. nebyla shledána jako efektivní řešení.

Tato varianta není vhodným řešením.

3) *Nová vyhláška.*

Varianta vydání zcela nové vyhlášky nahrazující vyhlášku č. 374/2009 Sb. byla po vyhodnocení rozsahu a charakteru všech změn ve vyhlášce č. 374/2009 Sb. shledána jako efektivní a přehledné řešení, zaručující hospodárny legislativní proces. Návrh vyhlášky naplňuje účel právní úpravy.

Návrhem nové vyhlášky lze docílit žádoucího stavu při minimalizaci nákladů. Návrh vyhlášky je nejvhodnějším řešením.

2.2 Dotčené subjekty

Působnost návrhu vyhlášky se týká platebních institucí a institucí elektronických peněz a dále poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu, vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu a obchodních zástupců platební instituce a instituce elektronických peněz. Působnosti návrhu vyhlášky podléhají také tzv. hybridní instituce, kterými se rozumí platební instituce nebo instituce elektronických peněz, jež vykonávají i jiné podnikatelské činnosti než činnost, k jejímuž výkonu je třeba povolení podle zákona o platebním styku.

Osobní působnost nové vyhlášky ve srovnání s dosavadní vyhláškou č. 374/2009 Sb. je rozšířena na obchodní zástupce instituce elektronických peněz a hybridní instituce elektronických peněz.

3. VYHODNOCENÍ NÁKLADŮ A PŘÍNOSŮ

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet.

Nepředpokládá se, že by navrhovaná vyhláška měla dopad do rozpočtu České národní banky. Navrhovaná úprava snižuje administrativní zátěž převážně pro osoby žadatele nebo oznamovatele, nikoliv pro Českou národní banku, která je nadále povinna rozhodnout, popř. posoudit, v souladu se zákonem předložené skutečnosti související s předložením žádosti o povolení k činnosti platební instituce nebo instituce elektronických peněz, žádosti o zápis do registru poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu, žádosti o povolení k činnosti instituce elektronických peněz, žádosti o zápis do registru vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu, oznámení záměru nabýt nebo zvýšit kvalifikovanou účast na instituci elektronických peněz nebo záměru ovládnout, nebo přestat ovládat instituci elektronických peněz, oznámení platební instituce a instituce elektronických peněz o úmyslu poskytovat platební služby prostřednictvím obchodního zástupce, svěřit výkon některých provozních činností jiné osobě a vykonávat činnosti v hostitelském členském státě, oznámení o změně údajů v žádosti o povolení k činnosti platební instituce nebo instituce elektronických peněz, oznámení o změně údajů uvedených v žádosti o zápis do registru poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu nebo do registru vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu.

Předpokládá se, že Česká národní banka je schopna toto zabezpečit v rámci kapacit, které k tomu byly určeny již dříve v souvislosti s přijetím zákona o platebním styku resp. vyhlášky č. 374/2009 Sb. Návrh vyhlášky zásadní dopady na rozpočet České národní banky mít již nebude.

Pro výkon dohledu je nezbytné, aby Česká národní banka měla k dispozici vždy aktuální informace o dotčených subjektech. Novela zákona o platebním styku pak v případech, kdy je vyžadováno předložení žádosti nebo oznámení zmocňuje Českou národní banku k vydání prováděcího právního předpisu tak, aby možnost stanovit formulář, resp. vzory tiskopisů a obsah jejich příloh, se vztahovala nejen žádost o povolení, ale nově i na oznamování změn údajů obsažených v žádosti. Navrhovaná úprava na druhou stranu některá procesní pravidla usnadňuje a zefektivňuje tak, aby se nebrzdil rozvoj podnikání při zachování dostatečné obezřetnosti. Zároveň se předpokládá, že celkově převládnou pozitivita této úpravy, neboť vytvořením vzorů tiskopisů i na případy oznamování změn dojde k podstatnému

administrativnímu zjednodušení a urychlení při podávání oznámení. Návrh vyhlášky, podobně jako vyhláška č. 374/2009 Sb., v souladu se zmocněním dále stanoví takové postupy a opatření, které zohledňují specifika činností vykonávaných jednotlivými kategoriemi dotčených osob, jejichž uplatňování je požadováno v míře, která je nezbytně nutná pro naplnění účelu návrhu vyhlášky. Dbá se na to, aby dotčené osoby nebyly přetěžovány neúčelnými a neefektivními činnostmi a požadavky.

Navrhovaná úprava nebude mít sociální dopady ani dopady na životní prostředí.

Navrhovaná úprava nebude mít dopady na oblast rovnosti mužů a žen.

3.2 Konzultace

Návrh vyhlášky byl konzultován s Ministerstvem financí v souladu s Dohodou o spolupráci při přípravě návrhů vnitrostátních právních předpisů týkajících se finančního trhu a dalších předpisů, které se dotýkají působnosti stran dohody, ze dne 2. května 2006. Konzultace přispěly k zapracování některých připomínek a podnětů do předkládaného návrhu vyhlášky. Na základě připomínek Ministerstva financí byly v návrhu vyhlášky provedeny jazykové úpravy a byla sjednocena legislativní technika ve všech pasážích návrhu vyhlášky a přistoupilo se k řadě věcných změn. Konkrétně byl např. v návrhu vyhlášky upraven pojem „hybridní instituce“. Bylo sladěno znění návrhu vyhlášky se zněním návrhu zákona, např. „plán na 3 roky“ byl upraven na „plán na 3 účetní období“. Do textu vyhlášky bylo rovněž promítnuto, že návrh zákona na všech místech důsledně rozlišuje mezi peněžními prostředky, proti jejichž přijetí byly vydány elektronické peníze, a peněžními prostředky, které byly svěřeny k provedení platební transakce. Ministerstvo financí také upozornilo na překročení zmocňovacího ustanovení v případě stanovení požadavků na vedoucí osoby. V návrhu vyhlášky proto došlo k úpravě a požadavky na osoby, které skutečně řídí činnost, byly stanoveny odlišně od požadavků na všechny vedoucí osoby. Povinnost prokazovat odbornou praxi a dokládat vzdělání se vztahuje pouze na osoby, které skutečně řídí činnost, nikoliv na všechny vedoucí osoby. S Ministerstvem financí bylo také vysvětleno údajné překročení zmocňovacího ustanovení při stanovení způsobu výpočtu kapitálové přiměřenosti instituce elektronických peněz. Text předmětného ustanovení byl upraven tak, aby nebyl opakován text návrhu zákona. Současně byla s Ministerstvem financí dohodnuta úprava textu samotného zmocňovacího ustanovení, aby umožňovalo vyhláše naplnit záměr zákonodárce a aby byla v zákoně konzistentně používána legislativní zkratka „kapitálová přiměřenost“. Text ustanovení k výpočtu kapitálového požadavku ke krytí rizik spojených s vydáváním elektronických peněz byl upraven tak, aby byla efektivně využita v návrhu zákona používaná terminologie a formulace. Většinu připomínek Ministerstva financí bylo vyhověno, některým bylo vyhověno jinak.

Návrh vyhlášky byl dále konzultován s příslušnými profesními organizacemi působícími na finančním trhu. Konkrétně se jednalo o tyto profesní organizace - České asociace obchodníků s cennými papíry, Asociace pro kapitálový trh, Česka leasingová a finanční asociace, Asociace poskytovatelů mobilních plateb a Asociace pro devizový trh. Vznesené připomínky k vyhláše byly pouze doporučujícího charakteru. Návrh vyhlášky nepodléhá povinnosti konzultace s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

4. NÁVRH ŘEŠENÍ

Návrh vyhlášky navazuje na návrh zákona a nahrazuje vyhlášku č. 374/2009 Sb. Většina změn souvisí s transpozicí směrnice 2009/110/ES. Návrhem vyhlášky jsou transponována ta ustanovení směrnice 2009/110/ES, která nejsou stanovena zákonem z důvodu jejich technické povahy či rozsahu. Takováto ustanovení je vhodné upravit prováděcím právním předpisem. V některých ustanoveních vyhlášky č. 374/2009 Sb., která byla převzata do návrhu vyhlášky, aniž by doznala věcných změn, byl alespoň upřesněn text tak, aby se předešlo případným výkladovým obtížím, a terminologie byla sjednocena. Vzhledem k rozsahu změn, ke kterým bylo potřeba ve vyhlášce č. 374/2009 Sb. přistoupit, byla zvolena varianta regulačního řešení č. 3, tj. návrh nové vyhlášky nahrazující vyhlášku č. 374/2009 Sb.

Návrh vyhlášky je vydáván na základě zmocnění obsaženého v § 142 novelizovaného zákona o platebním styku a provádí tato ustanovení: § 9 odst. 3, § 11 odst. 2, § 17 odst. 4, § 18 odst. 6, § 20 odst. 4, § 23 odst. 3, § 26 odst. 4, § 29 odst. 2, § 37 odst. 3, § 39 odst. 2, § 47 odst. 3, § 48 odst. 4, § 52a odst. 5, § 52b odst. 4, § 52c odst. 6, § 52e odst. 4, § 52h odst. 4, § 52j odst. 4, § 52m odst. 2, § 54 odst. 3, § 56 odst. 2.

4.1 Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

1) K tzv. „nulové variantě“ nebylo možné přistoupit. Je nutné provést transpozici směrnice Evropské unie, resp. navázat na změny zákona o platebním styku a promítnout je ve vyhlášce č. 374/2009 Sb.

Nečinnost navíc není prospěšná ani pro uživatele služeb, ani pro tržní účastníky a v konečném důsledku pro ekonomiku státu.

2) Novela vyhlášky č. 374/2009 Sb. nebyla shledána jako efektivní řešení. Změny jsou rozsáhlé. Většina změn souvisí s transpozicí směrnice 2009/110/ES. Řada dalších úprav však s transpozicí přímo nesouvisí. Jedná se o úpravy, kterými se docílí např. sjednocení terminologie nejen v rámci návrhu vyhlášky samotného, nýbrž i s dalšími právními předpisy upravujícími podobné oblasti. Zbývající úpravy vycházely z dosavadních praktických zkušeností. Předchází se případným výkladovým a aplikačním obtížím. Text je na řadě míst upřesněn. Novela vyhlášky by představovala více než sto novelizačních bodů. Veškeré přílohy kompletně nahrazují dosavadní přílohy vyhlášky č. 374/2009 Sb. Novela by proto byla příliš rozsáhlá a nepřehledná.

3) Návrh nové vyhlášky je vhodným řešením. Bude dosaženo žádoucího stavu při minimalizaci nákladů.

4.2 Implementace a vynucování

Návrh vyhlášky předchází tomu, aby subjekty působící na finančním trhu byly přetěžovány neúčelnými a neefektivními činnostmi a požadavky.

Implementace předkládaného návrhu nevyžaduje zásadní změny činnosti dotčených subjektů ani České národní banky, předpokládá se minimalizace administrativní zátěže, a to především díky vyhotoveným vzorům tiskopisů podání.

Respektování právní úpravy je zajištěno podle povahy věci prostředky v rámci správního řízení a prostřednictvím dohledu.

Předkládaný návrh neobsahuje řešení, které by představovalo zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

4.3 Přezkum účinnosti

Nabytí účinnosti návrhu vyhlášky se stanovuje s ohledem na nabytí účinnosti návrhu zákona. Předpokládá se, že původně navržený termín účinnosti dnem 30. dubnu 2011 vzhledem k prodloužení legislativního procesu projednání návrhu zákona nebude dodržen, a bude muset být posunut.

4.4 Kontakty a prohlášení schválení hodnocení dopadů

Česká národní banka
Ing. Lenka Snížková
Sekce regulace a analýz finančního trhu
Tel.: 22441 2117
E-mail: lenka.snizkova@cnb.cz

B) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání, s právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákonem, neboť je vydávána na základě zmocnění obsaženého v § 142 novelizovaného zákona o platebním styku a provádí ustanovení § 9 odst. 3, § 11 odst. 2, § 17 odst. 4, § 18 odst. 6, § 20 odst. 4, § 23 odst. 3, § 26 odst. 4, § 29 odst. 2, § 37 odst. 3, § 39 odst. 2, § 47 odst. 3, § 48 odst. 4, § 52a odst. 5, § 52b odst. 4, § 52c odst. 6, § 52e odst. 4, § 52h odst. 4, § 52j odst. 4, § 52m odst. 2, § 54 odst. 3, § 56 odst. 2.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem ČR, s právem Evropské unie, zejména se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES ze dne 16. září 2009 o přístupu k činnosti instituce elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnice 2005/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES a se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Ustanovení vymezuje předmět právní úpravy, tj. především konstatování, že dochází k transpozici příslušných předpisů Evropské unie pro oblast poskytování platebních služeb a vydávání elektronických peněz, stanovení vzorů tiskopisů žádostí a oznámení a obsah jejich

příloh, jsou-li vyžadovány. Předmětem úpravy jsou dále požadavky na řídicí a kontrolní systém platební instituce a instituce elektronických peněz, pravidla pro výpočet výše kapitálu a pro výpočet kapitálové přiměřenosti platební instituce a instituce elektronických peněz, včetně jednotlivých přístupů, které mohou při výpočtu kapitálové přiměřenosti uplatňovat, investiční omezení platební instituce, instituce elektronických peněz a poskytovatele platebních služeb malého rozsahu a vydavatele elektronických peněz malého rozsahu..

Vzory tiskopisů a obsah jejich příloh představují jednotnou strukturu údajů a informací, které se předkládají České národní bance v souvislosti s žádostí o udělení povolení k činnosti v rámci správního řízení, anebo v souvislosti s žádostí o zápis do registru, který nepodléhá klasickému správnímu řízení, nebo v souvislosti s plněním oznamovací povinnosti stanovené zákonem, dále pak v souvislosti s oznámením záměru zvýšit, pozbýt nebo snížit kvalifikovanou účast na instituci elektronických peněz nebo záměru ovládnout, nebo přestat ovládat instituci elektronických peněz, oznámení o poskytování služeb prostřednictvím obchodního zástupce, jiné osoby nebo o výkonu činnosti v hostitelském státě, oznámení o změně údajů v žádosti o povolení nebo v žádosti o zápis do registru.

Osobní působnost vyhlášky se týká především platebních institucí a institucí elektronických peněz; v částečném rozsahu také poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu, vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu a obchodních zástupců platební instituce. Vůči těmto osobám vykonává Česká národní banka dohled podle zákona o platebním styku a zákona o České národní bance. Působnosti vyhlášky podléhají také tzv. hybridní instituce, kterými se rozumí platební instituce nebo instituce elektronických peněz, které vykonávají i jiné činnosti než činnost, k jejímuž výkonu je třeba povolení podle zákona o platebním styku., např. telekomunikační operátoři.

K § 2

Vymezení pojmů provedené v tomto odstavci je žádoucí s ohledem na zvýšení právní jistoty dotčených osob. Jasně stanovení obsahu těchto pojmů přispěje ke správné aplikaci pravidel stanovených vyhláškou a napomůže předejít možným nedorozuměním či rozporům při výkladu příslušných ustanovení.

Nově se rozšiřuje definice pojmu „doklad o bezúhonnosti vydaný cizím státem“, kterým je také doklad vydaný cizím státem, v němž má nebo v posledních letech měla právnická osoba sídlo, jakož i cizím státem, ve kterém právnická osoba má nebo v posledních 3 letech měla organizační složku podniku, pokud právní řád tohoto státu upravuje trestní odpovědnost právnických osob.

Přestože v našem právním řádu není upravena trestní odpovědnost právnických osob, je tato záležitost ve většině členských států EU součástí jejich právního řádu. Směrnice 2009/110/ES i zákon o platebním styku požaduje, např. u žadatele o povolení k činnosti platební instituce, že osobou, která má kvalifikovanou účast na platební instituci, může být pouze osoba, která je důvěryhodná. Osobou s kvalifikovanou účastí na platební instituci může být i zahraniční osoba. Česká národní banka musí proto vzít v úvahu trestní odpovědnost zahraniční právnické osoby, pokud právní řád tohoto státu upravuje trestní odpovědnost právnických osob. Tuto skutečnost je třeba zohlednit i v případě, že právnická osoba se sídlem v České republice má pobočku v jiném státě a v souvislosti s výkonem této pobočky byla právnická osoba pravomocně odsouzena v tomto cizím státě.

K § 3 a 4

K zahájení výkonu činnosti platební instituce je potřeba povolení od České národní banky. Ustanovení § 3 podrobněji stanovuje požadavky na obsah příloh žádosti o povolení, a to v takovém rozsahu, aby mohlo být náležitě posouzeno, zda-li žadatel o povolení splňuje všechny požadavky stanovené v § 9 zákona o platebním styku.

Předkládané doklady a dokumenty jsou nezbytnou součástí informací podaných na předepsaném tiskopise. Doklady a dokumenty jsou tématicky rozděleny do několika skupin, a to podle toho, zda se váží k žadateli o povolení k činnosti, k plánovaným činnostem a jejich organizačnímu, technickému a materiálnímu zabezpečení, k vedoucím osobám žadatele nebo k osobám s kvalifikovanou účastí. Rozsah předkládaných dokladů a dokumentů odpovídá rozsahu požadovanému v obdobných případech podle jiných zákonů (např. zákon o bankách, zákon o spořitelních a úvěrních družstvech nebo zákon o podnikání na kapitálovém trhu) a prováděcích právních předpisů. Pouze v některých případech se přihlíží ke specifčnosti činnosti platební instituce. Vyhláška připouští možnost zúžení rozsahu předkládaných dokladů. Nezbytným předpokladem je, že osoba byla již v minulosti prověřována z hlediska důvěryhodnosti, např. je sama regulovaným subjektem nebo má již kvalifikovanou účast v jiném regulovaném subjektu, a příslušný orgán dohledu posoudil její důvěryhodnost. Záměrem je administrativní snížení požadavků na předkladatele žádosti, a proto se navrhuje ustoupit od doložení dokladů směřujících k prověření důvěryhodnosti osoby, která již byla jiným regulátorem dříve posouzena. Česká národní banka požaduje v tomto případě pouze doklad o oprávnění k podnikání a vyjádření příslušného regulátora.

Ustanovení § 4 stanoví obsah příloh, které musí žadatel o povolení rovněž předložit, má-li v úmyslu poskytovat platební služby prostřednictvím obchodního zástupce podle § 23 zákona o platebním styku.

V takovém případě je nutné posoudit, zda žadatel splňuje podmínky zákona týkající se věcných, personálních a organizačních předpokladů pro poskytování platebních služeb a řídicího a kontrolního systému i v kontextu poskytování platebních služeb prostřednictvím obchodních zástupců. Žadatel proto předkládá jako součást žádosti o povolení k činnosti rovněž informace související se systémovým zajištěním a kontrolou, že platební služba poskytovaná obchodním zástupcem bude na stejné úrovni a v souladu se zákony vztahujícími se na platební instituci, a že platební služba bude poskytována osobami, které jsou důvěryhodné, odborně způsobilé a mají dostatečné zkušenosti. Skutečnost, zda je platební instituce oprávněna poskytovat konkrétní platební služby včetně jejich poskytování prostřednictvím obchodních zástupců, bude promítnuta do rozhodnutí o udělení povolení. Pokud by platební instituce v době předložení žádosti o udělení povolení k činnosti platební instituce nezamýšlela poskytovat platební služby prostřednictvím obchodních zástupců a následně svůj záměr přehodnotila, může v souladu s § 14 zákona o platebním styku požádat o změnu rozsahu povolení k činnosti platební instituce.

K § 5

K zahájení výkonu činnosti poskytovatele platebních služeb malého rozsahu je potřeba provedení registrace u České národní banky. Ustanovení podrobněji stanovuje požadavky na obsah příloh žádosti o registraci, a to v takovém rozsahu, aby mohlo být náležitě posouzeno, a to (nikoliv však v rámci klasického správního řízení), zda-li žadatel splňuje všechny požadavky stanovené v § 37 zákona o platebním styku.

Předkládané doklady a dokumenty jsou nezbytnou součástí informací podaných na předepsaném tiskopise. Doklady a dokumenty jsou tématicky rozděleny do několika skupin, a to podle toho, zda se váží k žadateli o zápis do registru, k plánovaným činnostem a jejich organizačnímu, technickému a materiálnímu zabezpečení nebo k vedoucím osobám žadatele.

K § 6

K výkonu činnosti instituce elektronických peněz je potřeba povolení od České národní banky. Ustanovení podrobněji stanoví požadavky na obsah příloh žádosti o povolení, a to v takovém rozsahu, aby mohlo být náležitě posouzeno, zda-li žadatel o povolení splňuje všechny požadavky stanovené v § 47 odst. 1 zákona o platebním styku. Předkládané doklady a dokumenty jsou nezbytnou součástí informací podaných na předepsaném tiskopise. Doklady a dokumenty jsou tématicky rozděleny do několika skupin, a to podle toho, zda se váží k žadateli o povolení k činnosti, k plánovaným činnostem a jejich organizačnímu, technickému a materiálnímu zabezpečení, k vedoucím osobám žadatele nebo k osobám s kvalifikovanou účastí. Rozsah předkládaných dokladů a dokumentů odpovídá rozsahu požadovanému v obdobných případech podle jiných zákonů (např. zákon o bankách, zákon o spořitelních a úvěrních družstvech nebo zákon o podnikání na kapitálovém trhu) a prováděcích právních předpisů. Pouze v některých případech se přihlíží ke specifčnosti činnosti instituce. Vyhláška stejně jako v případě platební instituce (§ 3) připouští možnost zúžení rozsahu předkládaných dokladů u osob s kvalifikovanou účastí na instituci elektronických peněz.

K § 7 až 10

Osoba nebo osoby jednající ve shodě jsou povinny předem oznámit České národní bance záměr nabýt nebo zvýšit kvalifikovanou účast na instituci elektronických peněz, anebo ji hodlají ovládnout. Ustanovení § 7 a 8 podrobněji stanoví požadavky na obsah příloh oznámení o plánovaném záměru, a to v takovém rozsahu, aby mohlo být náležitě posouzeno, zda osoba nebo osoby jednající ve shodě jsou důvěryhodné a způsobilé z hlediska potřeby zajistit řádné a obezřetné vedení instituce elektronických peněz. Česká národní banka má v souladu se zákonem právo vyslovit nesouhlas, pokud zjistí, že oznamovatel je osobou nedůvěryhodnou nebo nezpůsobilou z hlediska potřeby zajistit řádné a obezřetné vedení instituce elektronických peněz. Předkládané doklady a dokumenty jsou nezbytnou součástí informací podaných na předepsaném tiskopise.

V zájmu snížení administrativní náročnosti oznamovatele vyhláška v § 9 umožňuje určité úlevy. Jde jednak o případ, kdy oznamovatel již jednal v posledních 5 letech s Českou národní bankou v obdobné záležitosti. Je proto možné, pokud v dokumentech a údajích nedošlo ke změně, využít tyto dokumenty a údaje, které má již Česká národní banka k dispozici v souvislosti s předchozím řízením nebo oznámením. Přitom je nutné zohlednit skutečnost, že v souvislosti s implementací směrnice 2009/110/ES do našeho právního řádu týkající se nabytí nebo zvýšení kvalifikované účasti na instituci elektronických peněz nebo jejího ovládnutí, se již nepředkládá žádost, ale oznámení. Pokud se tedy mají využít dokumenty předložené České národní bance v posledních 5 letech, je nutné promítnout do příslušného ustanovení vyhlášky i změnu formy. Zvláštní resp. zjednodušený režim platí i pro případy, kdy oznamovatel nebo osoba, jejímž prostřednictvím je nabývána či zvyšována kvalifikovaná účast, je osobou regulovanou orgánem dohledu jiného členského státu. V tomto případě pak není nutné předkládat všechny požadované dokumenty podle § 7. Stejná úleva platí i v případě, kdy oznamovatelem je osoba, která má kvalifikovanou účast v jiné osobě podléhající dohledu příslušného orgánu, jenž posoudil její důvěryhodnost.

Pokud osoba zamýšlí pozbyt kvalifikovanou účast, musí tento svůj záměr oznámit České národní bance předem na stanoveném tiskopise, kde uvádí informace o vlastněném podílu ke dni podání oznámení, pozbývaném a konečném podílu a pokud prodává podíl konkrétní osobě, identifikaci této osoby.

K § 11

K zahájení výkonu činnosti vydavatele elektronických peněz malého rozsahu je potřeba provedení registrace u České národní banky. Ustanovení podrobněji stanovuje požadavky na obsah příloh žádosti o registraci, a to v takovém rozsahu, aby mohlo být náležitě posouzeno, nikoliv však v rámci klasického správního řízení, zda žadatel splňuje všechny požadavky stanovené v § 54 zákona o platebním styku.

Předkládané doklady a dokumenty jsou nezbytnou součástí informací podaných na předepsaném tiskopise. Doklady a dokumenty jsou tématicky rozděleny do několika skupin, a to podle toho, zda se váží k žadateli o zápis do registru, k plánovaným činnostem a jejich organizačnímu, technickému a materiálnímu zabezpečení nebo k vedoucím osobám žadatele.

K § 12 až 21

Řídicí a kontrolní systém platební instituce se vztahuje na veškeré její činnosti; v případě hybridní instituce se vztahuje alespoň na činnosti v tom rozsahu, k němuž je udělováno povolení, tj. poskytování platebních služeb a výkon s tím souvisejících činností. Nedílnou součástí řídicího a kontrolního systému platební instituce je také systém vnitřních zásad a postupů k předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Řídicí a kontrolní systém musí být přiměřený povaze, rozsahu a složitosti činností platební instituce, a to tak aby soustavně zajišťoval řádný a obezřetný výkon činností platební instituce jako celku. V případě potřeby je upravován s ohledem na vývoj prostředí. Ani přenesení výkonu některé činnosti na jinou osobu (outsourcing) neznamená zánik povinností vyplývajících z právních předpisů souvisejících s činností, jež je předmětem outsourcingu. Smlouva upravující outsourcing nemusí být uzavřena v písemné podobě. Sjednání outsourcingu však musí být doloženo písemně, anebo jiným záznamem umožňujícím uchování informací. Požadavku stanovenému v § 18 odst. 1 zákona o platebním styku tak odpovídá prováděcí požadavek zajišťující mj. kontrolovatelnost, rekonstruovatelnost a také případnou vymahatelnost ujednání o využívání outsourcingu. Jedná se o kvalitativní požadavky obezřetnostního charakteru, jež významně přispívají ke snižování rizika, kterým je dotyčná osoba vystavována při využívání outsourcingu, nebo jež zajišťují plnění povinností vyplývajících z jiných právních předpisů, např. zákon o účetnictví. Požadavky a postupy se zakomponují do vnitřních předpisů.

Všeobecné předpoklady řádné organizace, správy a řízení zahrnují především organizační uspořádání s řádným, průhledným a uceleným vymezením činností a s nimi spojených působností a rozhodovacích pravomocí včetně působností a pravomocí orgánů a výborů, pokud jsou zřízeny, v rámci kterého se současně vymezí oprávnění zaměstnanců ke schvalování a podepisování dokumentů, funkce, jejichž výkon je neslučitelný a postupy pro zamezení vzniku dalších možných střetů zájmů nebo pro jejich řízení. Součástí jsou také zásady a postupy zajišťující řádné a obezřetné strategické a operativní řízení, včetně postupu při přijímání či změně vnitřních předpisů.

Nezbytným předpokladem pro náležité fungování řídicího a kontrolního systému je možnost zpětně získat (rekonstruovat) příslušné schvalovací, rozhodovací a kontrolní činnosti včetně postupů uplatňovaných pro vytváření, kontrolu a předávání informací České národní bance.

K § 22 až 24

Platební instituce vytvoří, udržuje a uplatňuje systém řízení finančních a dalších rizik, kterým je nebo může být vystavena. Jeho součástí jsou vždy strategie přístupu k rizikům, včetně rizika likvidity a dalších rizik a rizikových faktorů vyplývajících z vnitřního nebo vnějšího prostředí a dále funkční a efektivní postupy rozpoznávání, měření (kvantifikace), sledování a ohlašování rizik a přijímání opatření vedoucích k omezení výskytu nebo dopadů výskytu rizik.

K § 25 až 28

Platební instituce vytvoří, udržuje a uplatňuje systém vnitřní kontroly, který podporuje řízení rizik a jehož součástí jsou vždy:

1. funkční a efektivní vnitřní kontrolní opatření vhodná pro činnosti a jednotlivé procesy platební instituce,
2. vybrané vnitřní kontrolní funkce včetně funkce compliance a funkce vnitřního auditu,
3. kontroly po linii řízení a
4. prověřování celkové funkčnosti a efektivnosti řídicího a kontrolního systému včetně nezávislého prověřování a včetně přijímání opatření k nápravě a kontroly jejich realizace a případné další vnitřní kontrolní mechanismy chránící řídicí a kontrolní systém a jeho prvky před selháním..

K § 29 až 31

Pro pravidla a požadavky pro vytvoření, udržování a fungování řídicího a kontrolního systému instituce elektronických peněz platí obdobně úprava vztahující se na platební instituce.

K § 32

Kapitálová přiměřenost znamená průběžné udržování kapitálu ve stanovené výši, která musí dosahovat alespoň výše kapitálového požadavku ke krytí rizik, která platební instituce při výkonu činnosti podstupuje. Výše kapitálové přiměřenosti nesmí v žádném okamžiku klesnout pod minimální výši počátečního kapitálu podle § 16 zákona o platebním styku.

K § 33

Kapitál platební instituce se skládá z původního a dodatkového kapitálu, po povinném snížení o odčitatelné položky, a to v rozsahu uvedeném v § 36. Hodnota kapitálu se odvozuje z údajů obsažených v účetnictví platební instituce.

Každá položka kapitálu může být zohledněna jen jednou a její výše musí být zároveň snížena o výši případné daňové povinnosti.

Původní kapitál musí být maximálně likvidní, aby byl kdykoli a v celé své výši k dispozici ke krytí případných ztrát.

Součástí kapitálu nejsou zisky ani ztráty vzniklé z ocenění závazků reálnou hodnotou v souvislosti se změnami úvěrového rizika platební instituce; součástí kapitálu nejsou také oceňovací rozdíly ze zajišťovacích derivátů při zajištění peněžních toků.

Je-li platební instituce součástí celku, v rámci kterého se stanovuje kapitál na konsolidovaném základě, nemohou být zahrnuty do jejího kapitálu ty položky, anebo jejich části, které jsou zahrnuty do kapitálu některé z osob, jež náleží do stejného konsolidačního celku.

V případě hybridní instituce nelze do kapitálu zahrnout ty položky, které jsou použity pro výkon jiných činností než k poskytování platebních služeb či k výkonu souvisejících činností platební instituce, pokud je poskytování těchto činností spojeno s povinností udržovat určitou výši kapitálu..

K § 34

Výchozí hodnotou pro stanovení výše původního kapitálu je splacený základní kapitál, k němuž se přičítají, anebo od něž se odčítají, stanovené položky.

K § 35 a 36

Dodatkový kapitál lze zohlednit jen do výše 50 % původního kapitálu.

Podřízený dluh může mít formu přijatého úvěru, půjčky, vkladu, anebo vydaného podřízeného dluhopisu a lze jej zahrnovat do dodatkového kapitálu při splnění stanovených podmínek.

K § 38

Hodnota odčitatelných položek se odčítá rovným dílem od původního i dodatkového kapitálu. Je-li hodnota dodatkového kapitálu natolik nízká, že od ní nelze odečíst odčitatelnou položku v celé výši, odečte se zbylá hodnota odčitatelné položky od původního kapitálu.

K § 39 až 43

Ustanovení § 39 obsahuje taxativní výčet přístupů použitelných pro výpočet kapitálového požadavku ke krytí rizik. Přístupy jsou tři, přičemž aplikovat lze vždy jen jeden z nich. Volba přístupu probíhá již v žádosti o povolení k činnosti. Platební instituce následně používá ten přístup, který Česká národní banka schválila, anebo který na základě posouzení podmínek platební instituci stanovila.

Ustanovení § 40 až 42 obsahují konkrétní postup výpočtu v případě přístupu A, přístupu B a přístupu C. U přístupu A a přístupu C je současně upřesněno, jaké údaje pro výpočet využije hybridní instituce.

K § 44 až 47

Pro postup při výpočtu kapitálové přiměřenosti a vymezení kapitálu instituce elektronických peněz platí obdobně relevantní ustanovení aplikovatelná pro platební instituci.

Instituce elektronických peněz mohou krom vydávání elektronických peněz poskytovat také platební služby a kapitálem by měla být kryta veškerá rizika, která jsou s vykonáváním těchto činností spojena. Výpočet kapitálové přiměřenosti instituce elektronických peněz spočívá ve stanovení dvou typů kapitálových požadavků ke krytí rizik. Instituce elektronických peněz, jejíž činnost spočívá jak ve vydávání elektronických peněz, tak v platebních službách, musí stanovit oba typy kapitálových požadavků, tj. kapitálový požadavek ke krytí rizik spojených s vydáváním elektronických peněz a kapitálový požadavek ke krytí rizik spojených s poskytováním platebních služeb netýkajících se elektronických peněz. První typ kapitálového požadavku se stanoví na základě průměru elektronických peněz v oběhu. Definice průměru elektronických peněz v oběhu je uvedena v § 53 odst. 4 zákona o platebním styku. Průměrem elektronických peněz v oběhu se rozumí aritmetický průměr výše závazků

vydavatele vyplývajících z elektronických peněz na konci kalendářního dne za posledních 6 kalendářních měsíců. Za přesně stanovených okolností lze při určení průměru elektronických peněz v oběhu vycházet ze spolehlivého odhadu části peněžních prostředků předaných držitelem instituci elektronických peněz, určené pro činnost uvedenou v § 46 odst. 2 písm. b) zákona o platebním styku. Speciální režim pro výpočet kapitálového požadavku se uplatní v případě, jestliže od zahájení výkonu činnosti instituce neuplynulo více než 6 měsíců.

Pro výpočet kapitálového požadavku ke krytí rizik spojených s poskytováním platebních služeb, které se netýkají elektronických peněz, platí obdobně ustanovení pro výpočet kapitálového požadavku platební instituce.

K § 48

Ustanovení vymezující aktiva s nízkým rizikem se odkazují na příslušná ustanovení jiného právního předpisu, kterým je vyhláška upravující pravidla obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry (vyhláška č. 123/2007 Sb.). Za aktiva s nízkým rizikem se při splnění stanovených podmínek považují také cenné papíry kolektivního investování.

K § 49 a 53

Platební instituce a instituce elektronických peněz může využívat obchodní zástupce jen tehdy, je-li tato skutečnost uvedena v rozhodnutí o udělení nebo změně rozsahu povolení k činnosti. Ustanovení upravují postup platební instituce nebo instituce elektronických peněz, pokud hodlá poskytovat platební služby prostřednictvím obchodního zástupce buď v ČR nebo v jiném členském státě EU/EHP a dále podrobněji stanovují požadavky na obsah příloh oznámení zaměřujících se na osobu obchodního zástupce.

Předkládané doklady a dokumenty jsou nezbytnou součástí informací podaných na předepsaném tiskopise.

K § 50

Platební instituce nebo instituce elektronických peněz podává oznámení o úmyslu využít jinou osobu (outsourcing) při výkonu některých provozních činností vztahujících se k vydávání elektronických peněz nebo k poskytování platebních služeb jiné osobě. Ustanovení upravuje postup platební instituce nebo instituce elektronických peněz při podávání oznámení, které je nutné podat na předepsaném tiskopisu. Nezbytnou součástí informací je také návrh smlouvy mezi institucí a osobou poskytující outsourcing.

K § 51 až 54

Platební instituce podává oznámení o úmyslu vykonávat činnost v jiném členském státě, a to buď prostřednictvím pobočky, anebo bez založení takovéto organizační složky svého podniku. Předkládané doklady a dokumenty jsou nezbytnou součástí informací podaných na předepsaném tiskopise.

Ustanovení § 51 upravuje postup platební instituce a dále podrobněji stanovuje požadavky na obsah příloh oznámení zaměřujících se na postavení a činnost pobočky a na osobu, jež bude jejím vedoucím. Ustanovení § 53 upravuje postup platební instituce a dále podrobněji stanovuje požadavky na obsah příloh oznámení zaměřujících se na způsob a rozsah výkonu činnosti bez založení pobočky.

Ustanovení § 54 informuje, že instituce elektronických peněz při podávání oznámení o výkonu činnosti v hostitelském státě postupuje obdobně jako v případě platební instituce, která má v úmyslu začít vykonávat činnosti uvedené v § 46 odst. 2 zákona v hostitelském členském státě.

K § 55 a 56

V souladu se zákonem vyhláška nově obsahuje vzory tiskopisů oznámení o změně údajů o povolení k činnosti platební instituce elektronických peněz a oznámení o změně údajů v žádosti o zápis do registru poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu a registru vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu.

Ustanovení § 55 vychází ze zákona o platebním styku, podle něhož je platební instituce a instituce elektronických peněz povinna oznámit bez zbytečného odkladu České národní bance změnu údajů uvedených v žádosti o povolení. Ustanovení § 55 odkazuje na příslušný tiskopis, na kterém se podává oznámení a odkazy na doklady a informace, které, pokud u nich došlo ke změně, je třeba doložit osvědčení provedené změny. Tak jako při vstupu do sektoru vyhláška umožňuje administrativní zjednodušení spočívající v možnosti nepředkládat některé údaje, které souvisejí se změnou osoby s kvalifikovanou účastí na platební instituci. Vyhláška vymezuje, v jakém případě je to možné. V případě změn v kvalifikované účasti na instituci elektronických peněz se oznamují pouze změny, které nejsou předmětem postupu podle § 52b zákona o platebním styku ve spojení s § 7 a 8, které upravují samostatně postup při nabývání, pozbývání na instituci elektronických peněz a její ovládnutí.

K § 57

Společná ustanovení upravují především záležitosti týkající se uveřejňování vzorů tiskopisů, dokladů prokazujících oprávnění zástupce k zastupování žadatele, prokazování pravosti podpisů, důvodů pro nepředložení přílohy nebo uvedení údajů v tiskopise, podkladů již jednou správním orgánu předložených a předkládání veřejné listiny cizího státu.

U veřejné listiny vystavené v zahraničí se rozšiřují případy, kdy není potřeba její ověření formou superlegalizace nebo apostily. Ověření se nevyžaduje u listiny vydané v EU/EHP, anebo mimo něj pokud byla vydána zahraničním orgánem veřejné moci, se kterým má Česká národní banka uzavřenu dohodu o spolupráci. Tento postup mj. promítá ustanovení § 3 a 4 správního řádu a vede ke snížení administrativních požadavků kladených na účastníky řízení. Touto úlevou však není dotčena povinnost podle § 16 správního řádu týkající se jednacího jazyka, což konkrétně znamená, že písemnosti vyhotovené v cizím jazyce musí účastník řízení předložit v originálním znění a současně v úředně ověřeném překladu do jazyka českého, nebo-li dohodnou-li se účastníci řízení, tak mohou být písemnosti předkládány i v jazyce slovenském.

K § 58

Obsahem tohoto paragrafu je zrušení platné vyhlášky č. 374/2009 Sb., o výkonu činnosti platebních institucí, institucí elektronických peněz, poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu a vydavatelů elektronických peněz malého rozsahu.

K § 59

Navrhovaný termín nabytí účinnosti se odvíjí od navrhované účinnosti novely zákona o platebním styku. Původní termín nabytí účinnosti byl stanoven dnem 30. dubna 2011, což je datum transpozice směrnice 2009/110/ES. Vzhledem k tomu, že návrh novely zákona o platebním styku se stále nachází v legislativním procesu, není zcela vyloučeno, naopak je již

zcela pravděpodobné, že zákon nenabude k tomuto dni účinnosti. Termín účinnosti bude proto operativně doplněn podle aktuálního stavu projednávání návrhu novely zákona o platebním styku.

